

SZÉCHÉNYI EMLÉKNAP

– ALAPÍTÁSI ÜNNEP KÖNYVTÁRUNK 210. SZÜLETÉSNAJÁN –

Gróf Széchenyi Ferenc, az alapító
(Johann Ender festménye, 1825, Magyar Nemzeti Múzeum)

Ahogy az előző években, idén is az OSZK munkatársai számára rendezett belső ünnepséggel kezdődtek a jeles nap eseményei. Az idei kerek évfordulón reggel 9 órától a díszteremben került sor a Széchenyi Ferenc-émlékérem átadására és a törzsgárda-jutalmak kiosztására. Az ünnepi pillanatok megszépítéséhez az OSZK kórusa is hozzájárult közreműködésével. A Himnusz hangjai után Dr. Sajó Andrea főigazgató köszöntötte az egybegyűlteket, majd bejelentette, hogy az OSZK dolgozói számára fontos szakmai elismerést jelentő emlékérmeket ebben az esztendőben Kónyáné Csúcs Dalma, a Kurrens Feldolgozó Osztály munkatársa nyerte el. A díjátadást követő laudációban Borsos Attila elmondta, hogy a díjazott 1979-ben kezdte meg pályafutását könyvtárunkban, és a kezdetektől a periodikumok feldolgozásával

foglalkozik. Munkásságával meghatározóan járult hozzá az OSZK periodika-állományát feltáró modern katalógusok létrejöttéhez. Munkabírása, segítőkészsége csodálatra méltó, sokunk számára példaértékű.

A hagyományoknak megfelelően, a tavalyi díjazott, Németh Gábor, a zirci Reguly Antal Műemlékkönyvtár vezetője tartott ezt követően előadást a zirci apátsági könyvtár történetéről, a 18. századi alapítástól a II. világháborús és sztálini idők megpróbáltatásain (könyvek pusztulásán és nagyértékű dokumentumok megmentésén) keresztül egészen a nemzeti könyvtárral létrejött együttműködésig és annak a rendszerváltás után beteljesedett számos eredményéig, illetve a még megvalósításra váró további tervekig.

Charpentier *Ünnepi ének* című kórusművének meghallgatása után Györffy Szabolcs SZB-elnökségi tag közreműködésével adta át a főigazgató asszony az idei törzsgárda-jutalmakat. 10 éves törzsgárda-jutalomban részesült Baumgartner Bernadette, Bene Zsuzsanna, Doublinszki Éva, Halmai Szilvia, Karasz Lajos, Kondász Gyöngyi, Macskásy-Orgován Ildikó, Mészáros Erzsébet, Nagy Ferenc, Németh Gábor, Somogyi József, Szende Katalin, Tiborfi-Gányi Tímea Ildikó és Vajda Henrik. 20 éves törzsgárda-jutalmat vehetett át Hantosné Nyiri Gyöngyvér, Papp Judit, Repkényiné Nagy Edit, Szanyi Ilona és Szopkóné Lázár Ibolya. 25 éves törzsgárda-jutalmat kapott három kollégánk: Nyiri Béla, Rigó Márta és Tóth Zsuzsanna. 30 éves törzsgárda-jutalmat idén ketten vehettek át, megérdemelt taps közepette: Érdi Marianne és Szabó József.

11 órakor kezdődött az OSZK Tudományos Ülésszakának első szekciója, amelynek kezdetén Boka László tudományos igazgató köszöntötte az '56-os Intézet munkatársait és minden jelenlétet. Az ülészak címe: *1956 – Régi elbeszélések és új interpretációk. A kétezres évek megközelítései*. Eörsi László nyitó előadásában Budavár 1956-os ostromát ismertette egy igen érdekfeszítő mikrotörténeti elemzés keretében. Ungváry Krisztián *Utcakép a Corvin-közből* című előadása szintén mikrotörténeti vizsgálat volt, de nem az emberekről, hanem

Gróf Hoyos Imre felavatja a Széchényi-emlékfalat

tárgyakról (harckocsik megsemmisítéséről) szólt, pontos helyszínek és időpontok megjelölésével. Somlai Katalin a forradalom Békés megyében való társadalmi önszerveződéséről, ezt követően Keller Márkus a munkástanácsokról mint a valóban alulról induló önszerveződésjellegzetes alakulatairól beszélt. Tabajdi Gábor a forradalomról szóló államvédelmi elbeszéléseket vizsgálta, Lénárt András az 1956. október 30-i Köztársaság téri eseményekről beszélt a korabeli magyar és nyugati sajtó híradásai alapján. Végül Rainer M. János szekcielnök tartott előadást *A forradalom jelentésváltozatai az 50. évfordulón túl* címmel, melyben az egykorú tapasztalatokból eredő konceptualizációs folyamattól indulva eljutott egészen a napjainkban megvalósuló, kronológiát megbontó új elbeszélési rendig és a szakma által „terminátorok”-nak nevezett radikális forráskritikusok méltatásáig.

Eközben 13 órakor kezdetét vette a VIII. emeleti társalgóban a *Nemzedékek kézfogása. Könyvtár és emlékezet* című rendezvény is. A házigazda, Hegyközi Ilona köszöntőjét követően három beszélgetésre került sor: Somkuti Gabriella könyvtártörténész, egykori munkatársunkat Elbe István, Bartos Évát, a Könyvtári Intézet korábbi igazgatóját pedig Hangodi Ágnes kérdezte arról, hogyan ismerkedtek meg a könyvtáros szakmával és hogyan kerül-

tek a Széchényi Könyvtár munkaközösségébe. Káldos János Tóth Mátéval és Gondos Gáborral beszélgetett a TÁMOP keretében megvalósuló ELDORADO elektronikus dokumentumküldő rendszerről, kitérve a szerzői joggal kapcsolatos fontos kérdésekre, aggályokra is. A beszélgetések között Elekes Irén egykori kollégánk, a Civil Rádió munkatársa mesélt Bohusné Szőgyényi Antónia és Benczúr Gyuláné Boldizsár Kata Piroska – könyvtárunk egyik nagylelkű adományozója – életútjáról. Az OSZK múltját idézték a rendezvény idején kiállított, lapozgatható fényképalbumok is, amelyeket Somkuti Gabriella ajándékozott a Könyvtártudományi Szakkönyvtárnak.

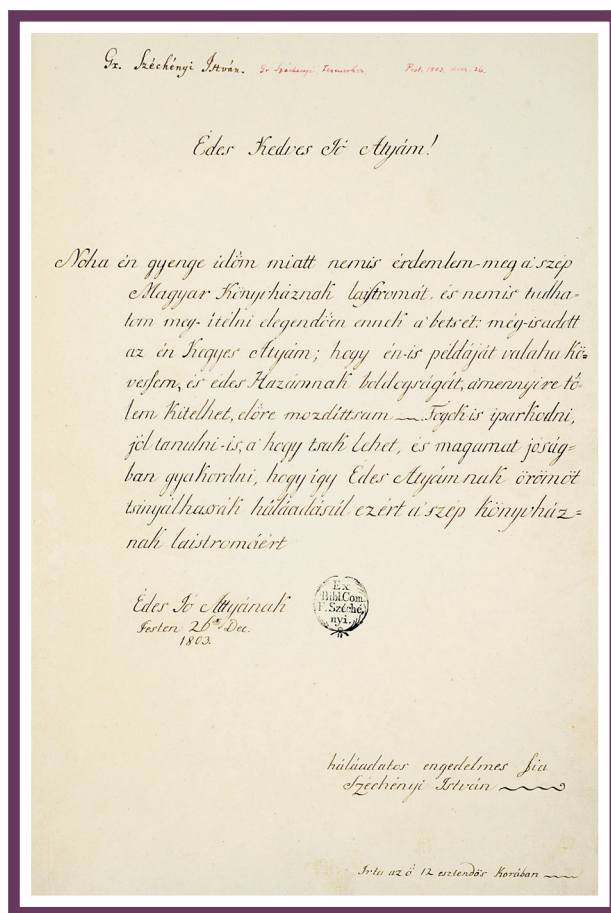
Az ünnepnap legfontosabb eseményén délután nyílt meg az Erekytérben a *Patriae Sacrata Anno 1802 – 1802-ben a hazának szentelve* című kiállítás könyvtárunk alapításának 210. évfordulója alkalmából. Díszvendégként jelen volt Széchényi Zsigmondné és gróf Hoyos Imre, Széchényi István ükunokája. Sajó Andrea főigazgató megnyitó szavai után Boka László beszélt az egy éve kezdődött, általa koordinált munkákról s mondott köszönetet a kiállítás és a hozzá kapcsolódó jubileumi kötet létrehozásában közreműködőknek. Mint kiemelte, a könyvtáralapítás szempontjából Széchényi tudatos választása volt a november 25.-i nap,

Alexandriai Szent Katalin ünnepnapja, ezáltal is erősítve a párhuzamot a méltó magyar előzményen – az egykor Corvin-könyvtáron – túl a híres antik könyvtárral, melyre az elkészült díszes kötet is sorol példákat. Ezt követően a tárlat egyik kurátora, Kötél Emőke tudományos titkár bemutató beszédében a polgári erényekben és vallásosságban egyaránt jeleskedő, bölcsen előrelátó tudós könyvtáralapító képét rajzolta meg, a gondolatsort Széchényi Ferenc fiához, Istvánhoz írt levelének soraival zárta: „Jól mondja egy bölcs, hogy az emberek, bár fölhúzzák a vitorlákat s rendezik a köteleket, s hozzá oly komoly képet vágnak, mintha e készülteik csalhatatlanok volnának, de egy Magasabb ül ott a kormányúrnál, s mosolyog hozzá, mondván: »Így lesz az és nem másképp!«”. A Deák Eszter és Zvara Edina szerkesztésében megjelent ünnepi leveleskönyvet Zvara Edina, a SZTE Könyvtár- és Humán Információtudományi Tanszékének adjunktusa ismertette, ezután Hoyos Imre felavatta az V. szinti folyosón létrehozott Széchényi-emplékfalat. Az ünnepi rendezvénysorozat e fázisának záróeseményeként Dr. Sajó Andrea, Hidasi István és Szemerei Péter főigazgató-helyettesekkel megkoszorúzta a díszlépcsőházban álló Széchényi Ferenc-mellszobrot.

Öt órakor kezdődött és az estébe nyúlt a díszteremben a Könyvtárlat sorozatunk újabb rendez-

Az alapítóhoz írott levelek a könyvtár fája körül

Széchényi István levele édesapjához

vénye, *Budavári disputa* címmel. A tudományos igazgatóság két elismert kutatója révén igényes, érdekfeszítő előadásokat hallhatott a szép számú közönség. Pojjákné Vásárhelyi Judit *Bujdosó diákok* című előadásában a magyarországi protestáns diákok 16–17. századi nyugat-európai peregrinációjáról beszélt, kitérve a tanulmányutak különböző írott emlékeire, magyarországi és erdélyi jogi hátterére, a különféle anyagi támogatások, ösztöndíjak fajtáira. Heltai János előadásában a Bethlen Gábor-korabeli Erdély viszonyai között vizsgálta a peregrináció hatását a művelődésügyre, a fejedelmi udvar külpolitikájára, a rendi politika és a vallásügy kapcsolatának alakulására. Következtetése mindkét előadás szempontjából helytálló: az említett korban a peregrináció elérte kitűzött céljait, sikeres volt, hatásai a magyar kultúrában és a protestáns egyházak hagyományában mindmáig érezhetők. A rendezvényt a világhírű Orfeo Zenekar barokk koncertje zárta Carissimi, Purcell és Händel műveiből, Vashegyi György vezetésével. Köszönet illeti mindazokat, akik e szép évforduló méltó megünnepléséhez bármi módon hozzájárultak.

Csobán Endre Attila
acsoban.at.oszk.hu